Időjárás – Plusz

KÉPMENTŐ
Ezüstvezér

Egy nagy magyar sakkozó mosolyog ezen a képen ellenfelére az 1972-es országos bajnokságon, mielőtt megtennék az első lépést. Tudom, hogy a legtöbb olvasónk már csak a *Polgár* lányokat tudná megnevezni, ha a magyar nősakkozók kerülnek szóba, éppen ezért szeretném felidézni egy kicsit *Ivánka Mária* történetét.

Nincs különösebben nehéz dolgom, hiszen 2000-ben saját kezével is lejegyezte, és kiadták emlékeit. A címet is a könyvétől kölcsönöztem. Innen tudom, hogy karrierje a szokásos módon kezdődött: véletlenül belecsöppent a dologba. És a lényeg is közös más történetekkel – volt, aki meglátott benne valamit. A legfontosabbat: az érdeklődést.

Tízéves koráig csak nézegette, ahogy két bátyja sakkozik apjukkal meg egymással, de egy nap utánuk ment a sakkverseny színhelyére, hol késnek már. Amíg még tartott a partijuk, egy bácsi megkérdezte, nem játszana-e vele.

Néhány hónappal később élete első versenyjátszmáját az általános iskolai bajnokságon éppen az előző évi bajnok, egy bizonyos *Verőci Zsuzsa* ellen váltotta. Apja okosabbnak látta, ha nem szól erről, és igaza lett, mert Ivánka győzött, és azután sorra legyőzve két-három évvel idősebb ellenfeleit, egyetlen döntetlennel, veretlenül lett első.

Nincs itt hely, hogy végigvegyem a sikersorozatot, amely ezután következett, elég legyen annyi, hogy az Ivánkát és Verőcit felvonultató magyar válogatott 1986-ig négyszer is ezüstérmes lett a csapat-világbajnokságon vagy ahogy nevezni szokták: a sakkolimpián. Sokszor nagyon megszorongatta, de végül sohasem tudta megelőzni a legyőzhetetlennek tartott szovjet csapatot (élén a nagy grúz bajnokkal *Gaprindasvillivel*).

A következő olimpián, 1988-ban azután Magyarország nyerte a sakkolimpia aranyérmét. *Polgár Zsuzsa, Polgár Judit, Polgár Zsófia, Mádl Ildikó* összeállításban. Az akkoriban már háromgyerekes családanyaként az Egyesült Államokban élő Ivánka jelezte ugyan, hogy részt venne a válogatóversenyen, de csak Verőcinek adták volna meg a lehetőséget, hogy Mádllal és két kisebbik Polgárral megmérkőzhessen a csapatba kerülésért. Végül ő is visszalépett, és így a valaha volt legfiatalabb csapat indult, és nyerte meg a szovjetek előtt az olimpiát (Mádl és Polgár Zsuzsa 19, Zsófia 16, Judit 12 éves volt).

Sötéttel Ivánka Mária FOTÓ: NÉPSZABADSÁG-ARCHÍV – BÁNHALMI JÁNOS

Mit mondjak, Ivánkát nem érintette jól, hogy nem volt esélye kijutni a versenyre. Eddig mindig hiányzott egy harmadik-negyedik klasszis játékos a csapatból, ezért nem sikerülhetett aranyat nyerni. Most, hogy az új generáció belenőtt a versenykorba, és velük végre a csúcsra érhetett volna, még a lehetőséget sem kapta meg, hogy beverekedje magát a válogatottba.

Érdemes elolvasni, mit ír ezek után az olimpia befejező napjáról: „Az izgalom az utolsó fordulóban a tetőfokára hágott. A magyar csapat jobban bírta idegekkel, és fél pont előnnyel megelőzve nagynevű ellenfelét a magyar női sakkozás legnagyobb sikerét érte el, aranyérmet nyert! Az olimpiai fényes győzelem minden múltbeli sérelmet elhomályosított! (...) Lehet, hogy szerénytelenség, de én úgy érzem, a mi négy olimpiai ezüstünk is egy lépcsőfok volt a sikerhez, mint ahogyan mi is az előttünk levő nagyságok – Lángos Józsa és Karakas Éva – által kitaposott ösvényen juthattunk el az olimpiai ezüstérmekig. A csúcsot meghódítani pedig az utánunk jövő generációnak sikerült! Sohasem fogom elfelejteni az olimpikonok hazaérkezését, azt az izgatott, boldog, virágokkal felszerelt várakozó sokaságot Ferihegyen; és a kijáratban megjelenő aranylányokat!"

Kelen Károly

KORÁBBI CIKKEK
www.nol.hu/kultura